

Λαϊκό Δρώμενο του κλεψίματος

.Παραμονή των Αγίων Θεοδώρων, στις 26 Φλεβάρη το χωριό δεν κοιμάται. Οι παρέες των παλικαριών βγαίνουν στους δρόμους του χωριού μετά τις 12 τη νύχτα χωρίζονται σε ομάδες και «εξορμούν» .Οι γονείς γνωρίζουν τι πρόκειται να συμβεί και φυλάσσουν τα κάρα κι όλα τα πράγματα που έχουν στις αυλές τους . Η εξόρμηση κρατά όλη τη νύχτα ως τα ξημερώματα .Τα αγόρια γυρνάνε συχνά το κάρο ανάποδα ,κάνουν το « ντιβίρτνισμα » που σημαίνει ότι ήρθε η ώρα το αγόρι να « καπακώσει » το κορίτσι κάνοντας έτσι αναπόφευκτα έναν σεξουαλικό υπαινιγμό αλλά και συσχετισμό της «κλοπής» του αμαξιού με την « κλοπή »της παρθενιάς της κοπέλας .

Έθιμα γάμου στην Θράκη – παραδοσιακός γάμος.

Στην Θράκη, οι προετοιμασίες του γάμου διαρκούσαν μια εβδομάδα. Το μυστήριο γινόταν την Κυριακή μετά την Θεία Λειτουργία. Το Σάββατο συνηθίζονταν οι φίλες της νύφης να πηγαίνουν στο σπίτι της για να της βάψουν τα μαλλιά και τα νύχια της. Μάλιστα έβαφαν και το μικρό δάχτυλο του χεριού τους, κάτι που πιστοποιούσε πως θα ήταν μάρτυρες στο γάμο που θα ακολουθούσε.

Το βράδυ του Σαββάτου η μελλοντική νυφούλα ακολουθούσε το έθιμο που την ήθελε να κοιμάται με δύο παιδάκια. Ένα αγόρι από την δεξιά πλευρά και

ένα κορίτσι από την αριστερή, ώστε το πρώτο μωρό που θα κάνει το ζευγάρι να είναι αγόρι και να ακολουθήσει το κορίτσι. Τα παιδάκια που κοιμόταν μαζί της το πρωί έπρεπε να πλύνουν τα χέρια της νύφης και εκείνη με την σειρά της να τα ...ασημώσει. Αμέσως μετά άρχιζε η προετοιμασία της νύφης και το στόλισμά της με την βοήθεια των φιλενάδων της, μέσα σε ένα εορταστικό κλίμα γεμάτο από τις νότες γαμήλιων τραγουδιών.

Στο μεταξύ στο σπίτι του γαμπρού γινόταν το καθιερωμένο ξύρισμα. Εκείνος όση ώρα τον ξύριζαν, καθόταν στην καρέκλα έχοντας στα πόδια του ένα ταψί με ροδοπέταλα, ρύζι και κουφέτα μέσα στο οποίο οι συγγενείς έριχναν χρήματα καθώς τραγουδούσαν παραδοσιακά Θρακιώτικα τραγούδια γάμου. Αυτά τα χρήματα ήταν για την πληρωμή του κουρέα που είχε αναλάβει να τον ετοιμάσει για ...την μεγάλη στιγμή. Ακολουθούσε το ντύσιμό του με την βοήθεια των φίλων του και έπειτα όλοι μαζί πήγαιναν στην εκκλησία.

Οι συγγενείς του γαμπρού τώρα με τον κουμπάρο και τα όργανα, πήγαιναν στο σπίτι της νύφης όπου το έθιμο ήθελε για να τους ακολουθήσει να δώσουν χρήματα!!! Μάλιστα οι φίλες της έκρυβαν την νυφική γόβα και ο κουμπάρος έπρεπε να ασημώσει για να καταφέρει να την πάρει και να την φορέσει η νύφη για να φύγουν.

Μόλις τέλειωνε ο γάμος, οι νεόνυμφοι κατευθυνόταν στο σπίτι του γαμπρού. Εκεί η πεθερά της νύφης τους υποδέχονταν με ένα ποτήρι νερό, ένα ποτήρι κρασί και ασημώματα. Τους ευχόταν και αφού χόρευαν έναν χορό σειρά έπαιρνε η πεθερά του γαμπρού η οποία τους πρόσφερε γλυκό για να

έχουν μια γλυκιά ζωή και έναν ευτυχισμένο έγγαμο βίο. Για να περάσουν στο εσωτερικό του σπιτιού τώρα, έπρεπε να πατήσουν ένα σιδερένιο αντικείμενο με το δεξί τους πόδι για να είναι πάντα σιδερένιοι γεμάτοι υγεία. Ακολουθούσε μεγάλο γλέντι και φαγοπότι.

Κάπως έτσι γινόταν ο παραδοσιακός Θρακιώτικος γάμος. Ένας γάμος πιστός στα ήθη και έθιμα της εποχής που πραγματικά ήταν μια μεγάλη γιορτή στην οποία όλοι περνούσαν υπέροχα και γλεντούσαν με την ψυχή τους με την συνοδεία από υπέροχα Θρακιώτικα τραγούδια που ακόμη και σήμερα χορεύονται και τραγουδιούνται σε ανάλογες περιπτώσεις και ξεσηκώνουν με τον δυναμισμό που αποπνέουν...

Σφάξιμο γουρουιών

Την Παραμονή των Χριστουγέννων σφάζονταν τα γουρούνια που η οικογένεια εξέθρεφε όλη τη χρονιά. Το σφάξιμο των γουρουιών ήταν παλιό έθιμο, κατάλοιπο ειδωλολατρικής λατρείας (οι Ρωμαίοι στα Σατουρνάλια- 17 έως 25 Δεκεμβρίου- θυσίαζαν χοίρους στον Κρόνο και τη Δήμητρα για την καλή σοδειά. Μάλιστα θεωρούνταν “γούρι” για τη νέα χρονιά η κόκκινη βούλα από αίμα στο μέτωπο (τσιακάτι) των μικρών παιδιών.

Τα 9 φαγητά

Την παραμονή των Χριστουγέννων κάθε σπίτι έπρεπε να έχει 9 φαγητά, για να έχει το τραπέζι πολλά φαγητά σε όλη τη διάρκεια της χρονιάς. Υπάρχει επίσης και η ερμηνεία ότι τα 9 φαγητά συμβολίζουν τα μέρη που επισκέφθηκαν ο Χριστός, η Παναγία και ο Ιωσήφ κατά το διωγμό του Ηρώδη. Στο τραπέζι αφήνουν λίγο από όλα τα φαγητά για τις “ψυχές” και τα βάζουν κάτω από τα εικονίσματα, για να τα ευλογήσει ο Χριστός.

Κατά μία εκδοχή τα 9 φαγητά ήταν η πίτα (για να γίνουν τα σάρια λαμπερά), το μέλι (για να κουβαλούν τα μέλη της οικογένειας πάρα πολλά πράγματα σε όλη τη διάρκεια της χρονιάς, όπως οι μέλισσες), το κρασί (για να “απλώσει” η οικογένεια σαν κληματαριά), το σαραγλί (για να φερόμαστε πάντα “γλυκά” στους φίλους), το καρπούζι (για να' ναι γλυκιά σαν καρπούζι η παραγωγή), το πεπόνι (για να μιλούν οι συγχωριανοί με γλυκά λόγια για την οικογένεια), το μήλο (για να έχουν τα μέλη της οικογένειας κόκκινα μάγουλα), το σκόρδο (για να προστατεύονται από τα τσιμπήματα των εντόμων), το κρεμμύδι (για να έχουν οι λεχώνες πολύ γάλα).

ΤΟ ΕΘΙΜΟ ΤΗΣ ΜΠΑΜΠΩΣ

Το έθιμο της Μπάμπως (*Μπάμπω- γκιουνιού*) είναι έθιμο της Ανατολικής Θράκης που το έφεραν μαζί τους οι πρόσφυγες από την ανατολική πλευρά του Έβρου. Το έθιμο ξεκίνησε ως απόδοση τιμής στο

πρόσωπο της Μπάμπως, της μαμής του χωριού. Στις 8 Ιανουαρίου, μέρα που σήμερα έχει ταυτιστεί με τη Γυναικοκρατία, την “κυριαρχία” των γυναικών για μια μόνο μέρα του χρόνου, οι γυναίκες περιφέρονταν στο θρακιώτικο χωριό με παραδοσιακές στολές και με το “μπαϊράκι” της Μπάμπως. Στην περιοχή του Πέπλου και των Κήπων το μπαϊράκι ήρθε από το Χάραλα-Γκιονί, από την απέναντι όχθη του Έβρου. Ήταν ένας σταυρός από ξύλο κρανιάς, στις άκρες του μυτερός και με 3 μήλα που συμβόλιζαν τη γονιμότητα. Στην κεφαλή του σταυρού τοποθετούσαν ματσάκι με βασιλικό, ένα άσπρο μαντήλι, σύμβολο αγνότητας και ένα κόκκινο μαντήλι, για να διώχνει το κακό. Κρεμούσαν και ένα ρόδι, μάλιστα υπήρχε η αντίληψη επί Τουρκοκρατίας ότι όσοι ήταν οι σπόροι του ροδιού τόσοι ήταν και οι Χριστιανοί στην περιοχή. Κρεμούσαν επίσης και καλαμπόκι, που “σκάει” στη φωτιά, επειδή πίστευαν ότι έτσι θα “σκάσει” κάποια στιγμή και η Επανάσταση. Όλα τα παραπάνω έπρεπε να καλύπτουν το σταυρό, για να μην τον δουν οι Τούρκοι, καθώς μάλιστα ο σταυρός την ημέρα αυτή έμπαινε σε όλα τα σπίτια των Χριστιανών και κατά κάποιο τρόπο τα “άγιαζε”.

ΕΘΙΜΑ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΙΑΣ

Στις Φέρες το έθιμο ήρθε από τη Λευκίμη. Πιθανή ημερομηνία της πρώτης κατασκευής της καμήλας είναι το 1912 (από το Χρήστο Κούμπρογλου). Από τους πρώτους καμηλιέρηδες ήταν ο Αθανάσιος Τσαούσης, που μαζί με τον Κούμπρογλου, το Γεώργιο Καραπαναγιώτη, τον Ηλία Κοντόπουλο και τον Απόστολο Αντωνόπουλο αποτέλεσαν την παρέα που αναβίωνε το έθιμο. Μετά το 1990 την αναβίωση του εθίμου ανέλαβε ο πολιτιστικός σύλλογος «Αγία Σοφία».

Ένας παλιός καμηλιέρης διηγείται: “Την καμήλα έμαθα να την κατασκευάζω από τον πατέρα μου που ήταν και αυτός καμηλιέρης. Πολλές μέρες πιο μπροστά στην γειτονιά που ετοιμαζόταν η καμήλα είχε κίνηση, ζωή. Ψήναμε μεζέδες, πίναμε κρασί, η γκαίντα έπαιζε και εμείς όλοι σκεπτόμασταν και προσπαθούσαμε να κάνουμε την καμήλα καλύτερη από πέρυσι. Ετοιμάζαμε τον ξύλινο σκελετό --το κεφάλι το προσέχαμε ιδιαίτερα- και βάζαμε όλη την τέχνη μας ώστε να μοιάζει με της καμήλας. Την Καθαρή Δευτέρα σκεπάζαμε τον ξύλινο σκελετό της καμήλας με πολύχρωμα κιλίμια --φούντες --χάντρες, έμπαιναν από κάτω δυο άντρες, βάζαμε πάνω τον καρνάβαλο, δυο καμηλιέρηδες ο ένας με τη γυναίκα του, ο γκαϊντατζής και ο οδηγός με το γαϊδουράκι και παίρναμε τους δρόμους”. Στη διαδρομή η καμήλα ζωηρή με το μεγάλο της στόμα άρπαζε ό,τι της άρεσε και ό,τι την κερνούσαν. Πλήθος μεταμφιεσμένων με τολμηρά πειράγματα και τραγούδια συμπλήρωναν το σκηνικό. Ο ένας καμηλιέρης κάποια στιγμή σκότωνε τον αντίπαλό του, εκείνος όμως ξαφνικά ξαναζωντανεύει. Η αιώνια αναπαράσταση την ζωής και του θανάτου.

Του σπόρου που πέφτει στην γη και βλασταίνει με τρόπο μαγικό. Στο τέλος κρεμούσαν την καμήλα τιμωρώντας την για τα αγαθά που έκλεψε, εκδικούμενοι με αυτόν τον τρόπο τον Τούρκο κατακτητή για την άγρια φορολογία. Όλοι μαζί κατέληγαν στην πλατεία Δημοκρατίας (Βουλγαρίδη) και γλεντούσαν ως το πρωί.

Σ' όλη αυτή τη διαδικασία με αποκορύφωμα το γλέντι ακούγονταν τραγούδια. Όπως σε όλα τα έθιμα έτσι και στο έθιμο της καμήλας παρατηρούμε την αναπαράσταση της σποράς, της βλάστησης, της δημιουργίας της ζωής.

Έθιμα στη Θράκη

Έβρος

Ο Έβρος παρουσιάζει μια εξαιρετική ποικιλία εθίμων. Άλλωστε, πολλοί από τους κατοίκους του νομού κατάγονται από την Ανατολική Θράκη, περιοχή με πλούσια λαογραφική παράδοση. Μόνο η Μάνη, χωριό της επαρχίας Διδυμοτείχου, έχει να παρουσιάσει 47 χριστουγεννιάτικα τραγούδια!

Σύμφωνα με αυτά, το πρωί της Παραμονής των Χριστουγέννων τα παιδιά, πανέτοιμα πλέον, με τις ομάδες τους ξεχύνονταν στα θεοσκότεινα σοκάκια των χωριών, κρατώντας στα χέρια τους χοντρά και μακρυά ξύλα, τις «τσουμάκες».

Τα ξύλα αυτά δεν ήταν μόνο σύμβολο της γιορτής, που συμβολίζουν τα ραβδιά των

ποιμένων της Βίβλου, ήταν τα προστατευτικά τους μέσα από τις επιθέσεις των σκυλιών. Μ' αυτές επίσης θα χτυπούσαν τις πόρτες των σπιτιών, για να τους ανοίξουν.

Η «Χριστόκλουρα»: Ένα άλλο έθιμο είναι αυτό της Χριστόκλουρας, δηλαδή μιας παραλλαγής του «Χριστοκούλουρου» που συναντάμε και σε άλλες περιοχές της Ελλάδας. Οι γυναίκες των Σαρακατσάνων στη Θράκη ζύμωναν και να έφτιαχναν τη «Χριστόκλουρα», η οποία είναι κεντημένη.

Τα κεντήματα στη «Χριστόκλουρα» αναπαριστούν πρόβατα, άλογα, τη στάνη, τη στρούγκα και άλλα στοιχεία του παλαιού καθημερινού τους βίου. Τη «Χριστόκλουρα» την τρώνε όλοι μαζί με μέλι, περιμένοντας τη γέννηση του Χριστού. Στο τραπέζι των Θρακιωτών ακόμη και σήμερα, το βράδυ της παραμονής των Χριστουγέννων, βρίσκονται εννέα διαφορετικά τρόφιμα, που το καθένα συμβολίζει στιγμές της καθημερινότητας.

Ρουγκάτσια λέγονται οι μεταμφιεσμένοι σε πολλά μέρη του Έβρου που τραγουδούσαν τα κάλαντα. Τα Λάβαρα αποτελούνται από δύο παρέες (όσες και οι συνοικίες) και το βράδυ της παραμονής των Χριστουγέννων ανταμώναν στην παλιά εκκλησία του Αγίου Αθανασίου, όπου έλεγαν εναλλάξ κάθε ομάδα

του Χριστού το τραγούδι. Έτσι γίνονταν το «Άνοιγμα στα Ρουγκάτσια».

Την παραμονή ή προπαραμονή των Χριστουγέννων, έχουν προηγηθεί τα «χοιροσφάγια», η σφαγή των γουρουνιών, που το παχύ τους κρέας και το λίπος ήταν η κατάλληλη τροφή για τον βαρύ θρακικό χειμώνα. Το παχύ έντερο των γουρουνιών, καθαρίζεται και γεμίζεται με ψιλοκομμένο κρέας, πράσο, ρύζι και μυρωδικά, για να αποτελέσει το καθιερωμένο στα περισσότερα μέρη του Έβρου, έδεσμα την «μπάμπω».

Ροδόπη

Στη Κομοτηνή τα Χριστούγεννα δεν έλεγαν κάλαντα, αλλά την Πρωτοχρονιά από το βράδυ γυρνούσαν με αναμμένα φανάρια τα οποία είναι στολισμένα με κορδέλες και με βαπόρια και τραγουδούσαν τα κάλαντα από ένα τυπωμένο βιβλίο. Τα παιδιά κρατούσαν σφυριά ξύλινα, βαμμένα με πολλά χρώματα και με αυτά χτυπούσαν τις πόρτες και μαζεύουν στραγάλια, σύκα, ξυλοκέρατα, πορτοκάλια, καρύδια. Όχι όμως και χρήματα.

Ξάνθη

Στα Άβδηρα, την παραμονή της Πρωτοχρονιάς ορισμένες οικογένειες δε ζυμώνουν βασιλόπιτα, αλλά, ανοίγουν φύλλο και παρασκευάζουν μία πίτα με πράσο, κιμά και μπαχαρικό κύμινο. Μέσα στην πρασόπιτα βάζουν το φλουρί. Η πίτα ψήνεται σε παραδοσιακό ταψί, που ονομάζεται σινί και τα παλιότερα χρόνια σερβίρονταν πάνω σε χαμηλό ξύλινο τραπέζι, το σορβά.

Μωμόγεροι ή Μωμογέρια

Λαϊκό σατυρικό ευετηριακό δρώμενο με προθεατρική μορφή. Τελείται από τους Πόντιους με παραλλαγές στους νομούς Δράμας (Πλατανιά και Σιταγρούς) και στο Θρυλόριο Ν.Ροδόπης. Αναπαρίσταται στις αυλές των σπιτιών και στις πλατείες τις ημέρες του Δωδεκαημέρου (μεταξύ 17 Δεκεμβρίου και 1ης Ιανουαρίου).

Κύριο πρόσωπο ο Μωμόγερος η Κιτί Γοτσάς με θίασο συντελεστών όπως η νύφη και ο γαμπρός, ο Αλή (έφιππος), ο πατέρας ,ο γιατρός, ο οργανοπαίχτης, ο κουμπάρος, ο χωροφύλακας, δυο μικροί διάβολοι, η έγκυος γυναίκα και η συνοδεία.

Γιορτή του Αγίου Τρύφωνα

Η Γιορτή του Αγίου Τρύφωνα προστάτη της αμπελουργίας, είναι έθιμο της Αν. Ρωμυλίας και τελείται την 1η Φλεβάρη στη Μεσούνη Ν.Ροδόπης και στα Δίκαια Ν.Εβρου.

Ανήμερα της γιορτής του Αγίου πηγαίνουν στ 'αμπέλια και κόβουνε από τις τέσσερεις γωνίες από μία βέργα, κάνουνε τον σταυρό τους για να τους βοηθάει ο Άγιος και μετά συγκεντρώνονται οι χωριανοί και με τη συνοδεία γκάνιντας πίνουν χορεύουν και γλεντάνε μέχρι αργά το βράδυ.

Την Κόκκινη Πέμπτη

Οι νοικοκυρές την μέρα αυτή βρίσκουν ένα κόκκινο ρούχο και το βάζουνε έξω στο μπαλκόνι στο παράθυρο που είναι στην ανατολή και μετά βάζουνε τα κόκκινα αυγά. Αυτή την μέρα συνηθίζουν τα μικρά κορίτσια να τρυπούν τα αυτιά τους και να βάζουν σκουλαρίκια.

Χριστουγεννιάτικο Έθιμο

- ▣ 12 Δεκεμβρίου του Αγίου Σπυρίδωνα, η γιαγιά μου έλεγε πως «σπυρί σπυρί μεγαλώνει η μέρα», ήταν η μέρα που στο σπίτι μας ξεκινούσαν οι ετοιμασίες για τα Χριστούγεννα, στολίζαμε το σπίτι, το δέντρο και ξέραμε ότι μπαίνουμε στην τελική ευθεία για τα Χριστούγεννα.

Οι μεταμφιέσεις

Στη διάρκεια του Δωδεκαημέρου, δηλαδή τα Χριστούγεννα, την Πρωτοχρονιά και τα Θεοφάνεια, οι μεταμφιέσεις ήταν οι χαρακτηριστικότερες εκδηλώσεις της γιορταστικής αυτής περιόδου. Στη Θράκη, στη Μακεδονία, στο Μικρασιατικό Βορρά αλλά και στον Πόντο οι μεταμφιέσεις «έπαιρναν και έδιναν». Οι μεταμφιεσμένοι θύμιζαν στους συγχωριανούς τους-με το δικό τους χαρακτηριστικό τρόπο-τη μεγάλη μέρα της Χριστιανοσύνης, τα Χριστούγεννα. Έτσι παρακολούθησαν το έθιμο «ο Πουρπούρης», το οποίο πραγματοποιούσαν οι κάτοικοι του Ισαακίου τη Δεύτερη μέρα των Χριστουγέννων, πολλές φορές, όμως, και την Τρίτη. Καθαρό προσφυγικό έθιμο, το 'φεραν το 1922 οι «Σακπασιώτες» από τα εφτά απέναντι χωριά της Ανατολικής Θράκης, όταν μετεγκαταστάθηκαν στις καινούργιες τους πατρίδες εδώ στη Δυτική Θράκη

Γαϊδουροδρομίες - Σάπες

Στις Σάπες της Ροδόπης αναβιώνει την Κυριακή της Αποκριάς το έθιμο των Γαϊδουροδρομιών σε κεντρικό δρόμο της πόλης. Οι νέοι της περιοχής διαγωνίζονται στην ταχύτητα τρέχοντας με γαϊδούρια. Έπειτα ακολουθεί γλέντι στην Πλατεία Δημαρχείου με συγκροτήματα από όλη τη Θράκη.

Δρώμενο καμήλας

Στη Θράκη και συγκεκριμένα στην Ροδόπη, την ημέρα της γιορτής, ομάδες μουσουλμάνων ανδρών αναβιώνουν το έθιμο της καμήλας. Άνδρες μεταμφιέζονται σε νύφη, γαμπρό και με συνοδεία και όργανα γυρνούν τις μουσουλμανικές συνοικίες.

Γυρνώντας δέχονται κεράσματα και χρήματα τα οποία είτε τα προσφέρουν σε φτωχούς είτε τα χρησιμοποιούν για να προικίσουν νεαρές κοπέλες. Στο τέλος της ημέρας, στήνεται γλέντι. Στο παρελθόν ο θίασος αυτός αποτελούνταν μόνο από άνδρες αλλά σήμερα γίνονται δρώμενα όπου συμμετέχουν και γυναίκες

Έθιμα από την Ανατ. Ρωμυλία και την Ανατολική Θράκη

1. ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΚΑΙ ΡΩΜΥΛΙΑΣ ΚΑΚΑΡΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Β3
2. 2. ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ • 1η Γεναρίου του Αγ. Βασιλείου • Ο Σταυρός των Θεοφανείων • 1η Φεβρουαρίου Του Τρύφου (Αγ. Τρύφωνος) • Την Κόκκινη Πέμπτη • Το Πανηγύρι της Παναγίας Ρευματοκρατούσας. • 24 Ιουνίου – Αγ Ιωάννου του Κολυμπητή (Κλήδονας) • Ζωοθυσία κατά τη θεμελίωση κτιρίων: • Ασκή ή κρέμασμα σπιτ

Λαϊκό Δρώμενο της Πρωτομαρτίας

Λέγεται και έθιμο της φωτιάς. Ανάβουν φωτιές, ψήνουν λαλαγγίτες, λουκουμάδες, φορούν τον Μάρτη, γιορτάζουν τον ερχομό της Άνοιξης. Τελείται ακόμη, με παραλλαγές και με πρωτοβουλία των Πολιτιστικών Συλλόγων Γυναικών στη Μέση, Παραδημή, Πάμφορο.

ιού: • Βαρβάρα

3. **3.** 1η Γεναρίου του Αγ. Βασιλείου • Έθιμο που αναβιώνουν οι Σωζοπολίτες. Αυτή την ημέρα, ταχιά- ταχιά, πριν καλοξημερώσει, τα παιδιά γύριζαν στα σπίτια βαστώντας μια «σουρβάκα» στο χέρι που ήτανε από κρασιά και σουρβακίζανε όλους μεσ' το σπίτι και τους δίνανε παράδες. Όταν παίρνανε τους παράδες λέγανε «εις έτη πολλά» και διαβαίνανε για τα άλλα σπίτια για να προφτάσουν να σουρβακίσουν πολλούς το πρωί γιατί σαν περνούσε η ώρα δεν σουρβακίζανε πιά.
4. **4.** Ο Σταυρός των Θεοφανείων • Ο Σταυρός μετά την τέλεση του Μεγάλου Αγιασμού των υδάτων πλειοδοτείται για τον σκοπό ενίσχυσης του φιλόπτωχου ταμείου της εκκλησίας. Οι πλειοδοτούντες, παλικάρια, αγιάζουν και ραντίζουν με τον Αγιασμό τα νοικοκυριά ψάλλοντας το «Εν Ιορδάνη.....». Στο χωριό αντηχούν οι ψαλμωδίες και η μέρα είναι ξεχωριστή.
5. **5.** 1η Φεβρουαρίου Του Τρύφου (Αγ. Τρύφωνος) • Είναι η γιορτή που την γιορτάζουν οι αμπελουργοί, καθώς ο Αγ. Τρύφωνας ήταν ο προστάτης των αμπελιών. Οι αμπελουργοί Σωζοπολίτες τιμούν την μνήμη του Αγίου Τρύφωνα κάθε χρόνο από τότε που ήρθαν από την χαμένη τους πατρίδα. Άλλωστε η Γέφυρα είναι φημισμένη για το καλό κρασί της. Εκείνη την ημέρα πηγαίνουν στη εκκλησία γίνεται αρτοκλασία και διαβάζονται τα κόλλυβα και τα σταφύλια, παίρνουν αγιασμό και ραντίζουν τ' αμπέλια τους. Βράζουν κουρμπάνι (μοσχαρίσιο κρέας) και γίνεται γλέντι με παραδοσιακούς χορούς και άφθονο κρασί που μοιράζεται στο κόσμο.
6. **6.** Την Κόκκινη Πέμπτη • Οι νοικοκυρές την μέρα αυτή βρίσκουν ένα κόκκινο ρούχο και το βάζουνε έξω στο μπαλκόνι στο παράθυρο που είναι στην ανατολή και μετά βάζουν τα κόκκινα αυγά. Αυτή την μέρα συνηθίζουν τα μικρά κορίτσια να τρυτούν τα αυτιά τους και να βάζουν σκουλαρίκια.
7. **7.** Το Πανηγύρι της Παναγίας Ρευματοκρατούσας. • Η γιορτή της Παναγίας είναι την Δευτέρα μετά την Κυριακή του Θωμά. Φημισμένο το πανηγύρι και στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης. Πρωτοτυπία το πρωινό της

γοιρτής. Μια επιτροπή με οργανοπαίχτες και λάβαρο στολισμένο με πρασινάδα και λουλούδια της εποχής περιέρχονται στα νοικοκυριά που έχουν αρραβωνιασμένα αγόρια και κορίτσια και νιόπαντρα ζευγάρια για να εξασφαλίσουν τα δώρα των αθλητών. Το χωριό ξυπνά χαρούμενο με τις μελωδίες του κλαρίνου και το ρυθμικό χτύπο του νταουλιού. Μετά το τέλος της λειτουργίας και την περιφορά της Ιερής Εικόνας της Παναγίας αρχίζουν τα αγωνίσματα στο κεντρικό δρόμο του χωριού, δρομείς και ποδηλασία. Τα προηγούμενα χρόνια γινόταν και ιππασία. Το απόγευμα γίνεται η ελεύθερη πάλη με παλαιστές κάτω από τους ήχους των λαϊκών οργάνων.

8. **8. 24 Ιουνίου – Αγ Ιωάννου του Κολυμπητή (Κλήδονας) 1** • Την παραμονή το βράδυ μαζεύονται τα κορίτσια γυναίκες και παιδιά παίρνουνε χορτάρι και ανάβουν φωτιές στους δρόμους και πηδούν τρεις φορές τις φωτιές για το καλό της χρονιάς και λένε «Μπέδες καλόχρονε, βγιές κακόχρονε». Στις φωτιές ρίχνουν και τα μαγιάτικα στεφάνια που έχουν κρεμασμένα στις πόρτες τους. Όταν σβήνουν οι φωτιές οι ανύπανδρες κοπέλες μαζεύονται σε ένα από τα σπίτια του χωριού, όπου αναθέτουν σε κάποια κοπέλα της οποίας και οι δύο γονείς είναι εν ζωή, να φέρει από το πηγάδι ή την πηγή το «αμίλητο νερό» σε ένα μπακιράκι. Η κοπέλα και η συνοδεία της πρέπει να ολοκληρώσουν την αποστολή αυτή, τηρώντας απόλυτη σιωπή. Επιστρέφοντας στο σπίτι όπου τελείται ο κλήδονας, η κάθε κοπέλα ρίχνει ένα αντικείμενο μέσα στο μπακιράκι. Συνήθως, πρόκειται για κάποιο προσωπικό αντικείμενο, συχνά μάλιστα πολύτιμο. Στη συνέχεια, το δοχείο σκεπάζεται με κόκκινο ύφασμα «κλειδώνεται» και τοποθετείται έξω. Εκεί παραμένει όλη τη νύχτα υπό το φως των άστρων. Οι κοπέλες επιστρέφουν ύστερα στα σπίτια τους. Λέγεται ότι τη νύχτα αυτή θα δουν στα όνειρα τους το μελλοντικό τους σύζυγο.
9. **9. 24 Ιουνίου – Αγ Ιωάννου του Κολυμπητή (Κλήδονας) 2** • Ανήμερα του Αϊ- Γιαννιού, αλλά πριν βγει ο ήλιος - ώστε να μην εξουδετερωθεί η μαγική επιρροή των άστρων-, η νεαρή κοπέλα που έφερε το αμίλητο νερό φέρνει μέσα στο σπίτι το αγγείο. Το μεσημέρι, ή το απόγευμα, μαζεύονται πάλι οι ανύπανδρες κοπέλες αλλά και παντρεμένες γυναίκες, συγγενείς και γείτονες για να ανοίξουν τον κλήδονα. Καθισμένη στο κέντρο της συντροφιάς, μια κοπέλα ανοίγει τον κλήδονα και λέει: «Ανοίξετε τον κλήδονα στου Αη-Γιαννιού την χάρη Σήμερα φανερώνονται οι καλορριζικάροι» Και ανασύρει ένα- ένα από το αγγείο τα αντικείμενα, που αντιστοιχούν στο «ριζικό» κάθε κοπέλας, απαγγέλλοντας ταυτόχρονα δίστιχα, είτε όπως τα θυμάται, είτε από συλλογή τραγουδιών ή ακόμη από ημεροδείκτες. Το δίστιχο που αντιστοιχεί στο αντικείμενο της κάθε κοπέλας θεωρείται ότι προμηνύει το μέλλον της. Προς το σούρουπο, όταν τελειώσει η μαντική διαδικασία, η κάθε κοπέλα γεμίζει το στόμα της με μια γουλιά αμίλητο νερό και στέκεται μπροστά σε ανοιχτό παράθυρο, έως ότου ακούσει το πρώτο ανδρικό όνομα. Αυτό πιστεύεται ότι θα είναι και το όνομα του άνδρα που θα παντρευτεί.
10. **10. Ζωοθυσία κατά τη θεμελίωση κτιρίων:** • Έχει τις ρίζες του στην αρχαιότητα και τελείται παράλληλα με τον αγιασμό αν και χαρακτηρίζεται ως παγανιστικό έθιμο. Για να προστατευθεί το καινούργιο σπίτι από κάθε κακό και να είναι στέρεα τα θεμέλια του, σφάζουν ένα κόκορα και τα ραντίζουν με το αίμα του.
11. **11. Ασκή ή κρέμασμα σπιτιού:** • Όταν το χτίσιμο του σπιτιού φτάσει στη στέγη, ο ιδιοκτήτης φτιάχνει ένα σταυρό από ξύλα της οικοδομής και τον στερεώνει στο σκελετό του. Τότε φίλοι και συγγενείς φέρνουν δώρα και μεταξωτά μαντήλια που κρεμούν στο σταυρό για να τα χαρίσουν στους μαστόρους. Αυτοί με τη σειρά τους δίνουν τις ευχές τους για το σπίτι και την οικογένεια του ιδιοκτήτη.
12. **12. Βαρβάρα 1** • Στις 4 Δεκεμβρίου εορτάζεται η μνήμη της Αγίας Βαρβάρας, προστάτιδας των παιδιών από ευλογία και παρόχου δύναμης ζωής στους

ανθρώπους. Γι' αυτό και την τιμούν ζητώντας την βοήθεια της με ένα παρασκεύασμα από σιτάρι, ρεβίθια, καλαμπόκι, σταφίδες, σύκα και φυσικά ζάχαρη το οποίο γίνεται μια χυλωμένη σούπα, σύμβολο της καρποφορίας, της ευμάρειας και της γλυκύτητας. Η νοικοκυρά ανάβει το καντήλι της, θυμιάζει το σιτάρι και το βράζει σε μπόλικο νερό. Πρωί –πρωί βάζει την βαρβάρα σε μπολάκι και την στολίζει με κανέλα και καρύδια και την προσφέρει στις γειτόνισσες και τους συγγενείς. Σε μερικές περιοχές μάλιστα, συνηθίζουν να προσφέρουν βαρβάρα ακόμη και στα ζωντανά τους, ώστε να είναι πιο παραγωγικά.

13. **13.** Βαρβάρα 2 • Την ημέρα εκείνη τα παιδιά ντύνονται με τα καλά τους ρούχα και οπωσδήποτε με κάτι καινούργιο πηγαίνουν στη νονά ή τον νονό να φιλήσουν το χέρι καθώς και του παππού και της γιαγιάς και πηγαίνουν στην εκκλησία να κοινωνήσουν να πάρουν χρυσό δοντάκι όπως έλεγαν. Οι Σωζοπολίτες ονομάζουν την βαρβάρα ' κολογκάτζα ' και την ετοιμάζουν την παραμονή των Χριστουγέννων.

14. **14.** ΠΗΓΕΣ • www.gefiraclub.gr/el/gefira/tradition/customs • el.wikipedia.org/wiki/